

Applikasjonsnotat

Tittel: Strømbuffer med BC547 som en emitter følger

Forfattere: Ole Sivert Aarhaug

Versjon: 1.0

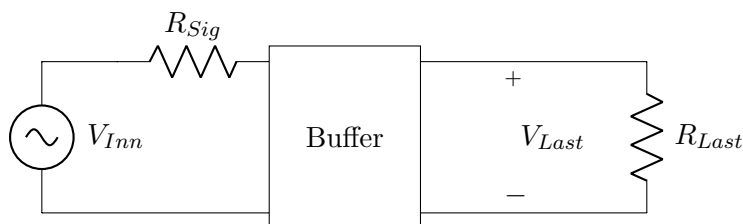
Dato: 15.09.2018

Innhold

1 Innledning	1
2 Prinsipiell løsning	2
3 Realisering og test	3
4 Konklusjon	7

1 Innledning

Dette applikasjonsnotat omhandler en problemstilling hvor man ønsker å belaste spenningskilden så lite som mulig, men enda ha en betydelig effekt over lasten.

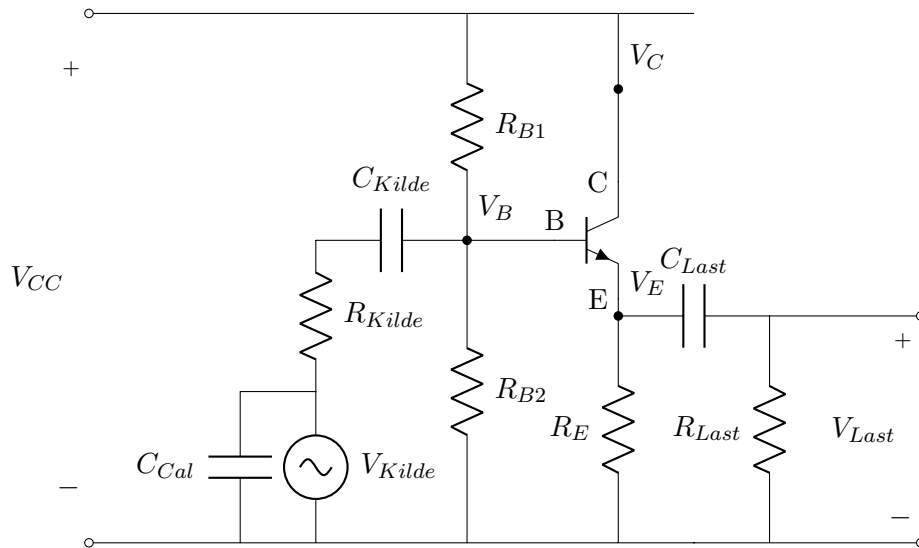
Figur 1: Illustrasjon av den generelle problemstillingen

For å realisere en løsning på problemstillingen som er illustrert over vil NPN transistoren BC547 bli benyttet. Konstanter og andre egenskaper om transistoren vil bli hentet utifra databladet¹

¹Datablad: <https://www.sparkfun.com/datasheets/Components/BC546.pdf>

2 Prinsipiell løsning

Dette notatet kommer ikke til å gå i detalj på hvordan en slik NPN transistor fungerer², men heller egenskapene til kretsen. For å løseproblemstillingen som ble satt tidligere skal vi benytte en emitter-følger som en enkel strømbuffer for kretsen den er illustrert under i figur 2.

Figur 2: Illustrasjon av den prinsipielle oppkoblingen

En emitter følger opererer på det prinsippet at $V_{Kilde} \approx V_{Last}$, men at strømmen skal komme ifra en separat strømkilde enn kildens. Dermed vil dette ha egenskapene til en buffer. Transistoren opererer utifra ett arbeidsområde som blir bestemt av mengden strøm som går igjennom V_{BE} . Dette bestemmer da mengden strøm som kan bli trukket igjennom transistoren ifra $C \rightarrow B$. Vi går utifra at man kjenner V_{CC} , R_{Kilde} og R_{Last} .

Ifra databladet kan man se oppførselen til transistoren og velge hvilken mengde strøm man vil at maksimalt skal kunne gå igjennom $C \rightarrow B$ se figur 3

Dette kan da brukes til å bestemme R_E ved å velge ønsket I_C ifra figur 3.

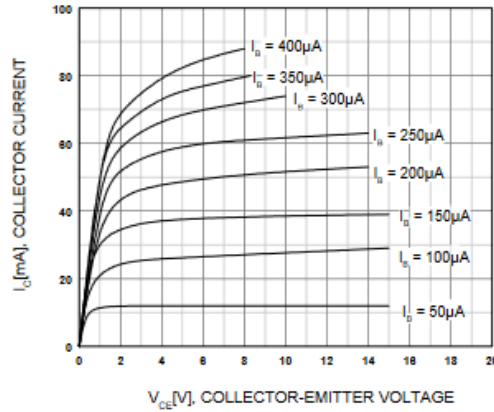
$$R_E = \frac{V_E}{i_C + i_B}, V_E = V_{CC} - V_{CE} \quad (1)$$

Dermed kan vi også bestemme V_B siden spenningen som er over V_{BE} kan betraktes som spenningen over en diode. Vil spenningen over V_{BE} bli $0,7V$ som fører til at

$$V_B = 0,7 + V_E \quad (2)$$

R_{B1} og R_{B2} kan bestemmes med spenningsdeling. Her er det viktig at såpass store at de ikke trekker mye effekt ifra V_{CC} siden det trenger bare å gå noen hundre micro amper med strøm

²Teori på hvordan en NPN transistor fungerer: https://www.electronics-tutorials.ws/transistor/tran_2.html

Figur 3: Collector strøm over V_{CE} spenning ifra databladet til BC547

igjennom i_B . Noen kilo Ω bør være tilstrekkelig i de fleste tilfeller. Etter den ene for eksempel R_{B1} er bestemt er det enkelt regnes ut R_{B2} utifra ligning 3.

$$V_{DD} \times \frac{R_{B2}}{R_{B2} + R_{B1}} = V_B \quad (3)$$

C_{Kilde} og C_{Last} sin rolle i kretsen er å forhindre at signalet sin spenning blir øket med den spenningen som finner over V_E . Kondensatorene vil da bare slippe igjennom varierende signaler slik at $V_{Kilde} \approx V_{Last}$. Kondensatorverdiene C_{Kilde} og C_{Last} bør velges 'stor nok', men i de fleste tilfeller holder det med at impedansen til kondensatoren er liten iforhold til motstanden den er parallellkoblet med.

I noen tilfeller kan det hende at kilden produserer endel oscillasjoner på signalet, dette kan variere fra implementasjon til implementasjon. Derfor bruker vi C_{Cal} til å filtrere ut oscillasjoner ved å parallellkoble den til signalets spenningskilde. En kondensatorverdien mellom $1nF$ til $1\mu F$ bør passe de fleste applikasjoner

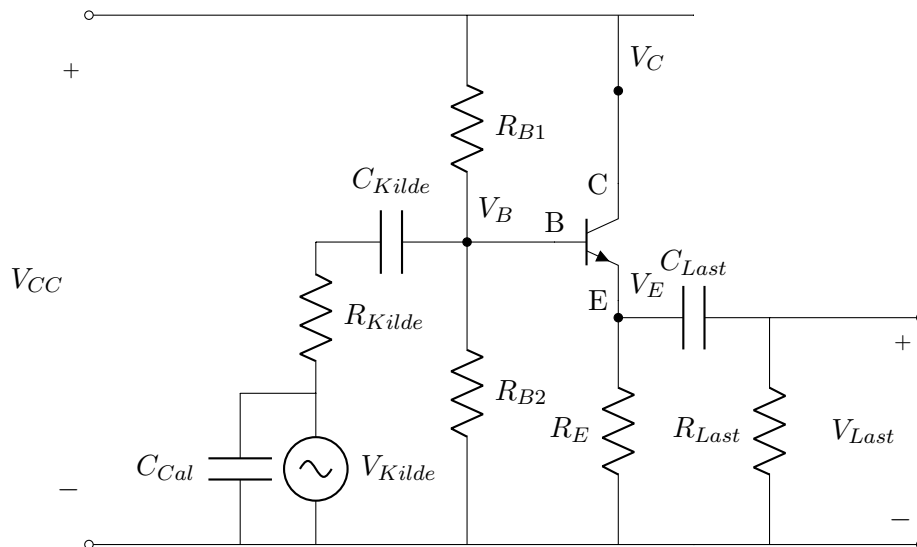
3 Realisering og test

Kretsen kobles opp som vist under i figur 4. Med disse kjente verdiene $V_{CC} = 6V$, $R_{Last} = 100\Omega$ og $R_{Kilde} = 1K\Omega$

Utifra databladet og figur 3 velger vi en $I_C = 12mA$ og $I_B = 50\mu A$ og bruker formel 1 og 2 til å finne R_E og V_B .

$$R_E = 166\Omega \quad V_B = 2,7V$$

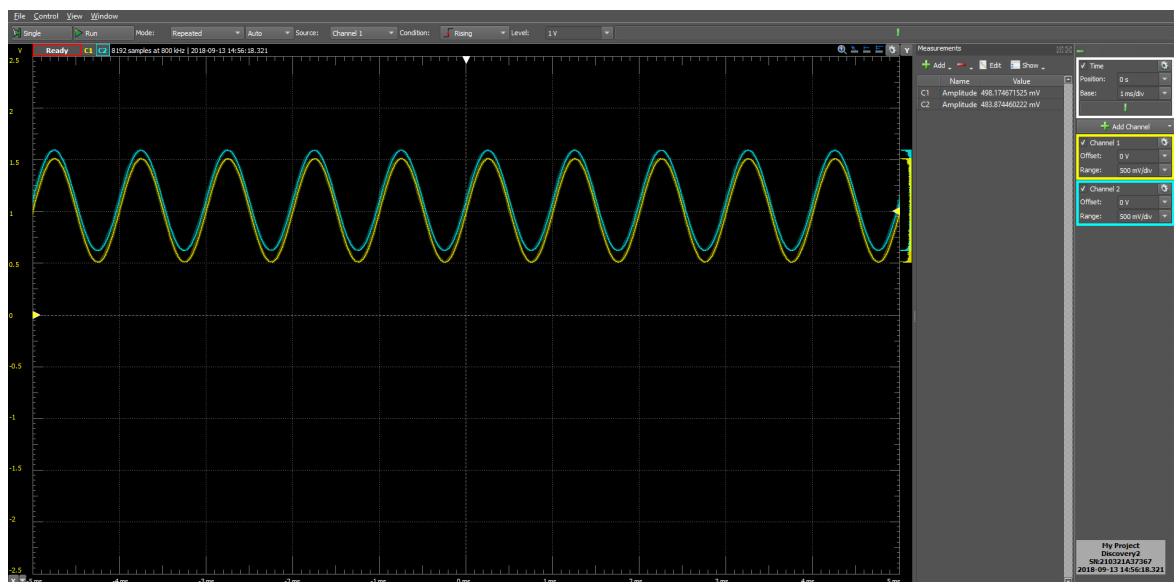
Dermed siden vi vet den ønskede spenningen ifra spenningsdelingen kan en høy nok motand velges. I denne realiseringen ble $R_{B2} = 10K\Omega$ siden I_B er bare $50\mu A$. Utifra formel 3 utledes $R_{B1} = 21,22K\Omega$.

Figur 4: Illustrasjon av den realisererte oppkoblingen

Utifra mostandene vi har valgt og regnet ut bruker vi to $1\mu F$ kondensatorer for C_{Kilde} og C_{Last} . C_{Cal} blir valgt til å være $1nF$.

De kjente verdiene untatt R_{Kilde} og R_{Last} kobles inn i kretsen på figur 4 og forholdet mellom inngangssignalet og utgangssignalet måles. V_{Kilde} er satt til en ett sinussignal med $A = 500mV$ og $f = 1000Hz$

Figur 5: Inngang V_{Kilde} (Gul) og utgang V_{Last} (Blå).

Utifra figur 5 har vi amplituden som vist i tabellen under

Dermed kobler vi inn R_{Kilde} og R_{Last} for å se hvordan dette påvirker signalet

V_{Kilde}	$498mV$
V_{Last}	$483mV$

Figure 6: Inngang V_{Kilde} (Gul) og utgang V_{Last} (Blå).

Utifra figur 6 har vi amplituden som vist i tabellen under

V_{Kilde}	$498mV$
V_{Last}	$403mV$

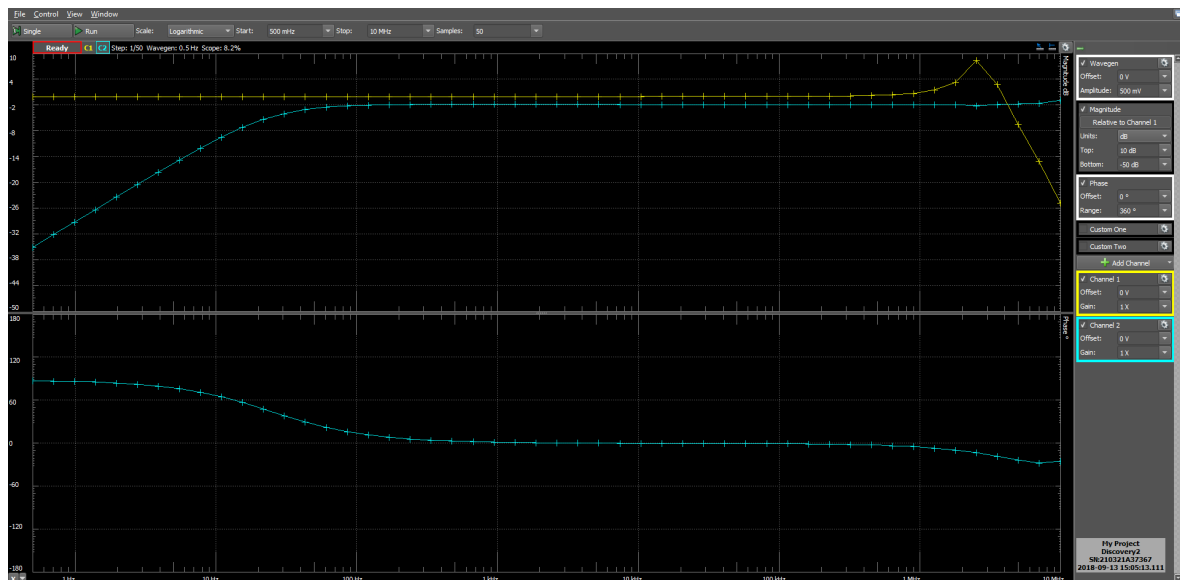
Utifra målingene av den realiserde kretsen ser vi at det er ett tap av spenning igjennom bufferen under last taper vi 19% av signalet.

Vi undersøker også frekvensresponsen til systemet og ser hvilke frekvenser bufferen kan operere og hvilke vi får en direkte demping av signalet på grunn av kondensatorene i kretsen. Se figur 7 for en nettverksanalyse av kretsen

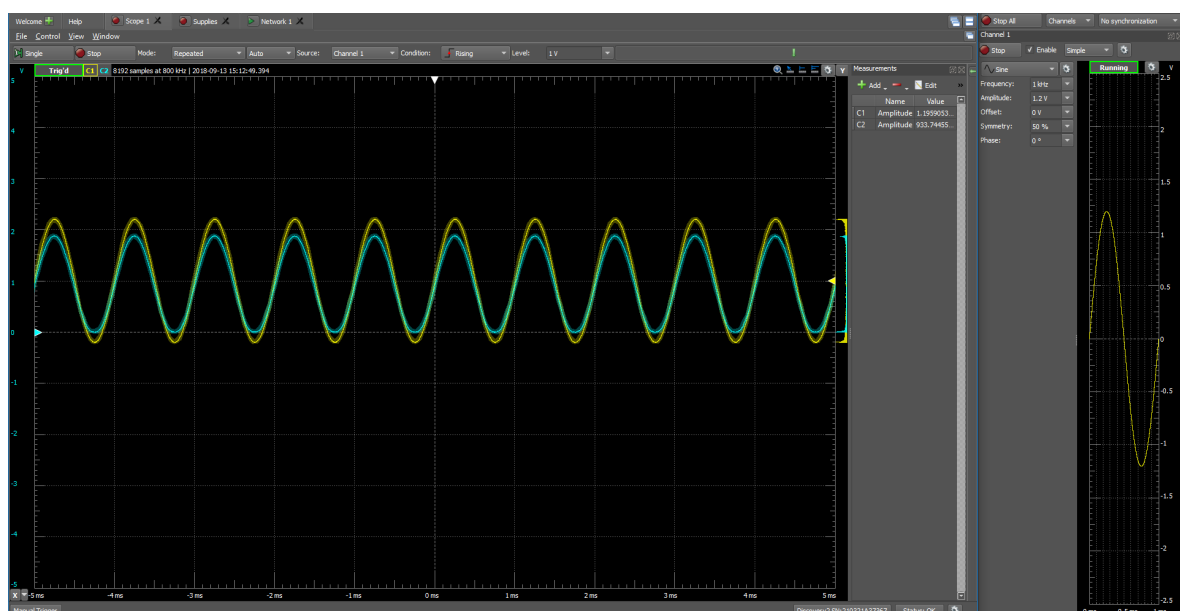
Vi kan se ifra figur 7 at signalet i systemet blir dempet når frekvensen går under $100Hz$

Ett annet interessant punkt ved kretsen er hvor stor amplitude man kan ha på signalet før det blir klippet eller forvrengt. Vi øker dermed amplituden på signalgeneratoren helt til vi ser forvrengning på oscilloskopet se figur 8

Som vi ser i figur 8 ser vi at det blir forvrengning i signalet når man når en amplitude på $1,2V$. Dette blir da den maksimale amplituden som signalet kan ha.

Figur 7: Nettverksanalyse mellom V_{Kilde} og V_{Last} under last.

Figur 8: Inngang V_{Kilde} (Gul) og utgang V_{Last} (Blå).

4 Konklusjon

Den realiserte kretsen fungerte som forventet, men med ett tap 19% av det originale amplituden på signalet når en last på 100Ω er koblet opp. Dette er ikke helt ideelt siden man skulle egentlig ha et signal hvor $V_{Kilde} \approx V_{Last}$. En mulig feilkilde er at R_E må dimensjoneres annerledes når en gitt last blir koblet inn siden dette kan endre arbeidspunktet til transistoren så det faller utenfor metningsområdet. For faserespons oppfører kretsen seg som et høypassfilter hvor vi får en demping i signalet hvis frekvensen er under $100Hz$. Signalkilden V_{Kilde} kan ha en amplitude på $1,2V$ før man merker forvrengninger i signalet på utgangen. Dette er innenfor med tanke på at målet var at kretsen skulle operere med en amplitude på $500mV$.

Utifra dette kan man se at kretsen fungerer som forventet med unntak av tap av amplitude som vi har i signalet. Hvis dette er viktig for løsningen denne kretsen skal implementeres i bør man se på feilkildene som nevnt over eller se på alternative løsninger som for eksempel en operasjonsforsterker.